

ניסן תשפ"ג

דפי עמדה לבוגרי "בני דוד" בענייני הדור והשעה | הרב אלי סדן

דף עמדה מספר [6]

האמת והשלום אהבו

לידידי ורעי בוגרי בני דוד ומשפחותיהם, שלום וברכה.

קטסטרופה! רעידת אדמה, שבר גדול – אלו סוג הכינויים שיש לכנות את מה שקורה היום במדינת ישראל. מאז קום המדינה לא היה משבר עמוק ומסוכן כל כך. וברשותכם, כדרכי, אפתח בסיפור:

לפני מספר שנים, כשבוגי יעלון היה שר לענייני אסטרטגיה, הוא טלפן וביקש שאפגש עם קבוצת חברים בני גילו. נפגשנו בחדר זיכרון (במבנה הישן), וסיפרתי על המכינה ומטרותיה. הייתה הקשבה שקטה. כשסיימתי, פנה אלי אחד מהחברים ושאלני בחריפות ובתוקפנות על האירוע שהיה בבה"ד 1 עם מספר צוערים שיצאו מאירוע של הופעת להקת זמר. טענתם הייתה שהנושא שהוגדר לפניהם היה "לימודי טקטיקה", אלא שעירבו בו גם להקת זמר עם בנות. אם השאלה הייתה נשאלת בסגנון ענייני, הייתי כמובן מסביר כמו שאמרתי וכתבתי מספר פעמים, שלדעתי הבחורים טעו, ואילו היו שמים אטמים באזנים ומורידים את ראשם, בשקט ובצנעה, הם היו נמנעים מ"איסור שירת נשים", ומאידך היו יכולים להגיש שאלתא – למה מכניסים אותנו למצבים כאלה במרמה?

אבל השואל תקף באגרסיביות ובגסות והרגשתי שיש באוויר משהו אחר... עניתי: "יושב כאן השר לאסטרטגיה, הוא מן הסתם חושב שהאיום הקיומי החמור ביותר זה אירן וכו', ואני סבור שהאיום הקיומי החמור ביותר למדינת ישראל הוא שנאת חינוך בתוכנו, וקשה יותר לטפל בזה מאשר בגרעין האירני...". השואל ניסה להתפרץ לתוך דברי, אבל חבריו – חבורת בוגי יעלון השתיקו אותנו ואמרו: "שתוק, שתוק, אתה יודע שהרב סדן צודק!". חשבתי שזו אפיזודה, ולאחרונה גיליתי שהם כנראה ידעו והכירו דברים שאני לא חלמתי על קיומם!

אין ספק שיש פוליטיקאים נמוכים ואנשי תקשורת שעושים כל שביכולתם כדי ללבות את האש. אך העובדה שהאש התפשטה כל כך מהר ותפסה ציבור גדול שביניהם יש אנשים איכותיים מאוד, מעידה על משהו עמוק יותר, של פחד, שנאה וקנאה שמסתתרים עמוק בנפש, ועתה הם מתפרצים.

השנאה לביבי, שעל אף כל חסרונותיו היה ראש הממשלה שקידם את מדינת ישראל יותר מכל ראשי הממשלה שכינהו אחרי בן גוריון, ודווקא בתחומים שחשובים לציבור המכונה "שמאל" כגון כלכלה, עלייה ברמת החיים, הייטק, יציאה מהבידוד המדיני, יצירת הסכמי אברהם מחד והסכמים מסחריים עם סין והודו

– 2 מדינות ענק, ועוד. אבל יותר מזה, **השנאה לדתיים, לחרדים, ל"מתנחלים", ובכלל לאנשי ימין בעלי תפיסה לאומית חזקה** (וממילא לאחינו בני עדות המזרח שמחזקים מגמה זאת) **היא לא רציונאלית!**

ולכן – **הרפורמה המשפטית היא תירוץ, היא לא הסיבה.** היא מאפשרת לכוחות נסתרים לצאת אל הפועל **ועל כן המצב מסוכן ומסובך מאוד!**

רק הקב"ה בוחן כליות ולב, אינני מתיימר להסביר מה שמתחולל בלבבות אותם אנשי שמאל בישראל הפועלים בצורה כל כך אלימה וטוטאלית כשבפועל הם מאיימים לפרק את המדינה אם דרישותיהם לא יתקבלו, כמו אותה האם במשפט שלמה שאמרה **"גם לי גם לך לא יהיה – גזורו!"**, "אם המדינה לא תהיה כמו שאנחנו חושבים – נפרק אותה, או נרד ממנה, ועל כל פנים לא נמשיך להיאבק על קיומה (סרבנות המילואימניקים)".

מסקנה ראשונה שיש לי מהמצב זו התובנה שבמשך שנים רבות זלזלנו בהסתה הפראית של כלי התקשורת למיניהם, והיינו בטוחים שהבריאות הנפשית של העם היושב בציון יודעת לסנן את הדברים. לדעתי עתה מסתבר שטעינו!

הצירוף של 2 הגורמים: **בורות מוחלטת בהכרה מי אנו** (הציבור הלאומי והדתי) **ומה אנו רוצים** (כשכמובן הבורות היא תוצאת כישלון מערכת החינוך!), **יחד עם ההסתה שמתיישבת בלב אצל רבים מאחינו הטובים**, מפני שאין להם את הידע ואת ההיכרות האמיתית עם המציאות האמיתית. 2 גורמים אלו בהתחברם יחד מצליחים לאט לאט **ליצור דמוניזציה של ציבור שלם... עתה היא מתפרצת!**

אין לי כמובן פתרון קסם למצב, אין לי גם סמכות לכך. אך אני מרגיש **חובה** בעת הזאת, כשכל כך הרבה מתח יש באוויר – לכתוב לכם **עקרונות לחשיבה ולהתנהלות.** המצב מורכב, ועלול לגרום לבלבול, ועל כן מצאתי לנכון "לעשות סדר" בהתייחסות השכלית והנפשית שלנו למצב, ואגע בכמה נקודות.

א. אלה האחים שלנו

החכם מכל אדם לימדנו: **"בְּאֵין נֶרְגֵן יִשְׁתַּק מְדוֹן" (משלי כו כ)** – כלומר, מדון לא יכול להתלקח אלא אם כן שני הצדדים נוטלים בו חלק. **אסור לנו בשום אופן להיגרר לא לסגנון ולא לתוכן דומה למה שיש כיום ברחוב.** המחשבה שעל ידי אלימות מילולית נצליח להשתיק את הצד השני היא טעות טרגית. אדרבא, היא מלבה את האש.

אבל לא רק מסיבות טקטיות – כי אם מצד האמת. ראשית – אלה האחים שלנו. אחים לא בוחרים. אין לנו עם אחר ולא מדינה אחרת. אלה באמת האחים שלנו, לא רק כסיסמא או כהעמדת פנים. צריך שנפנים ונרגיש ונבין – צריך להתייחס לכל אחד מעם ישראל, ימין או שמאל, חילוני או חרדי, אשכנזי, אתיופי או מזרחי וכו' כמו שאנו מתייחסים לאח הביולוגי שלנו. אי אפשר להתיר קשר דם עם אח – גם אם האח לא מתנהג בצורה שהיינו מצפים...

ושנית, כל ברכת ד', וכל הסייעתא דשמיא שאנו מצפים לה, הן ברמה הפרטית והן ברמה הלאומית – הכל תלוי בכך שנהיה מאוחדים. הרבה פעמים ציטטתי את דברי רשב"י המבאר את הפסוק "והוא באחד ומי ישיבנו" שאין הקב"ה משרה שכינתו בעם ישראל אלא אם כן הם מאוחדים. ומוסיף הרשב"י: כשהוא, השי"ת, משרה שכינתו "באחד", בעם מאוחד, אז "ומי ישיבנו", שום חטא אחר לא יסלק שכינתו מאיתנו, ואפילו עבודה זרה וגילוי עריות כמו שהיה בדורו של אחאב.

התשובה היחידה לשנאה זו אהבה! אהבת אמת. לא טקטיקה ולא העמדת פנים, אלא הפנמה עמוקה שאנחנו ביחד, תמיד בכל מצב, וכדברי המשורר "ארץ (עם) בה נולדנו, ארץ (עם) בה נחיה – יהיה מה שיהיה!".

ב. אהבה בלא כניעה

יש החושבים שאהבה פירושה כניעה לדרישות האחים, ושבשביל השלום אנחנו צריכים לוותר על עמדותינו, ובזה נוכל להחזיר את השלום והאהבה ההדדית למקומם.

זוהי טעות!

תביעת האמת איננה טקטיקה חברתית. חותמו של הקב"ה אמת ויסוד החיים זוהי העמידה על האמת!

נכון, רק אצל הקב"ה – חותמו אמת. האדם צריך תמיד לחשוב ולברר לעצמו – אולי אני טועה? ולכן צריך באופן חופשי ואמיתי להקשיב היטב לטענות ענייניות של החולקים עלינו, ולהיות ישר ואמץ להודות בטעות כאשר מתברר באופן שכלי שיש טעות, ובלשון חכמינו – "מודים דרבנן – היינו שבחייהו!", כלומר יכולת של תלמיד חכם לומר טעיתי כאשר מתבררת לו טעותו – זהו שבחו, וזהו המעיד על דרישת האמת שבקרבו, ועל יושר לבבו.

אבל יש תהום פעורה בין כניעה הבאה מתוך חולשת נפש, מתוך כניעה לאיומים, מתוך חוסר גבורה לעמוד מול מצבים מורכבים, ובין אותה הגבורה המופיעה בקרבו של אדם שמבחין בשכלו שטעה, ומוכן להודות בזה.

ועל כן ברור כשמש שחובתנו לחזור ולבחון ולחזור ולבחון כל פרט ופרט בעמדותינו, ולנסות לחפש האם מאחורי בליל הטענות והאיומים של מתנגדי הרפורמה, לא מסתתרת גם סברא אמיתית שאנו צריכים להתחשב בה. עיינו היטיב במאמרי רביה עמוד 84, שם מסביר הרב קוק את דרכו המיוחדת של דוד, שהיה בכל דרכיו "משכיל", כלומר, שעל ידי הרחבת הדעת היה חושף את ניצוץ האמת הגנוז בטענות מתנגדיו, גם כאשר היה ניצוץ זה חבוי מתחת לערימה של שקר, ומבין שזהו הכח הנסתר המניע את מתנגדיו, ורק אחרי שהיה מפנים ומחבר ניצוץ זה לדרכו שלו – היו מתנגדיו מצטרפים אליו...

ברור שאנחנו חותרים להסכמה לאומית נרחבת, אבל **כניעה וויתור על האמת אינה הסכמה לאומית, וגם לא הדרך הנכונה לשלום**, כיוון שהעוול הממשיך להתקיים גם ממשיך להציק – ויגרום להתפוצצות מחודשת.

שאלה: האם אין פשרה למען השלום דוחה את מידת האמת?

תשובה: מבלי להיכנס לכל הדיון הלמדני בבירור דעת חז"ל בסוגיה זו, אומר את תמצית הבנתי: יש להבחין בין אמת ושקר, ובין פרטים שגם אם לדעתנו אינם האמת הצרופה, אבל אנו מבינים שאפשר לחשוב לגביהם באופן שונה מאיתנו – ועדיין אין זה סותר את האמת. (עיינו בהסברו של ספר עיקרים בדבר האבחנה בין י"ג עיקרי אמונה, אשר בנפילת אחד מהם – תיפול האמונה כולה, ובין טעות ברעיון אמוני, שאף שאנחנו חושבים אותו לטעות, מכל מקום אין הוא סותר עיקר מעיקרי האמונה, ועל כן הטועה בו אינו "כופר". כמובן הנושא שלנו שונה, אך יש כאן אנלוגיה שתעזור לנו לחשוב נכון!).

בוודאי אני תומך בהתבוננות חוזרת ונשנית בכל פרטי הרפורמה המשפטית, מתוך הקשבה למתנגדיה, כדי לבחון האם יש פרטים שהשינוי בהם לא יעצור את הרפורמה הנדרשת, אבל עשוי לרכך אותה, ולהביאה למקום שגם מתנגדיה יוכלו לחיות איתה בשלום – ובתנאי שאכן יש פרטים מסוג זה. אבל הדרישה לעצור את כל הרפורמה אינה מוסרית ואינה הגיונית. אני מקווה שיש אנשים המוכנים לשבת על הפרטים באופן ענייני כדי לחפש מקום של הסכמה לאומית רחבה.

ג. זהו אינו קץ הדמוקרטיה!

ישבתי עם משפטן בכיר כדי ללמוד, להבין ולהכיר את פרטי הרפורמה המשפטית. צריך לומר בפה מלא – **אין בה קץ הדמוקרטיה!**

כאמור לעיל, אפשר לחלוק על פרט זה או אחר. אבל כל המוכן להתבונן בהיגיון בריא רואה, שאפילו אם תתקבל הרפורמה ללא שום שינוי – היא אינה קץ הדמוקרטיה!

מדינת ישראל פעלה עשרות שנים לפני שאהרון ברק ביצע את מה שהוא עצמו כינה – **המהפכה המשפטית. האם עד אז לא הייתה דמוקרטיה בישראל?**

תמצית הדמוקרטיה היא האפשרות לתת לעם כולו לבחור את נציגיו ברשות המחוקקת, ובתנאי שהגוף המחוקק לא יפגע בזכויות הפרט של המיעוט. האם יש משהו ברפורמה המשפטית שמונע קיום יסודות אלו? **תפקיד המערכת המשפטית** הוא למנוע מהרשות המבצעת לפעול בניגוד לחוקים שנקבעו על ידי נבחרים הציבור! האם יש משהו ברפורמה המשפטית המונע ביצוע תפקיד זה?

הטענה כאילו השופטים שיבחרו מכאן ואילך לא ימלאו את תפקידם כראוי אלא יהיו תלויים בחברי הקואליציה **היא חוצפה שאין כדוגמתה:**

ראשית, לא מדובר על בחירת שופטים חד צדדית, כי אם על יצירת מנגנון שיבטיח את הגיוון של השופטים, ויאפשר למחשב לקבוע באופן אקראי את ההרכב (ולא שנשיא ביהמ"ש יקבע הרכב באופן שמבטיח תוצאה שהוא מעוניין בה...). **ושנית, וזה העיקר – איזו עזות פנים** נדרשת כדי לטעון שעד היום נבחרו רק שופטים נקיי כפיים וברי לבב, אבל הקואליציה הנוכחית תדאג למנות שופטים חסרי חוט שדרה! האין גבול לחוצפה? ומי שייטען שכל שופט מושפע גם על ידי עמדתו הפוליטית-המוסרית, הוא בזה רק מחזק את ההכרח לגוון את הרכב השופטים, ולא להשאיר את המצב הקיים שבו השופטים עצמם דואגים לבחור שופטים חדשים שעמדתם הפוליטית מוסרית מתאימה לתפיסתם ומבטיחה על ידי זה שליטה על פסקי הדין.

תפקיד נוסף הוא למנוע מהכנסת לחוק **חוק** שהוא **בלתי מוסרי בעליל**, **חוק שדגל שחור מונף מעליו**.

האם אי פעם בתולדות מדינת ישראל היה חוק כזה? לא היה מעולם – ואני משוכנע שגם לא יהיה!

אבל כשאהרון ברק מבצע מהפכה משפטית שבה הוא מעביר את הסמכות בתחומים רבים להכרעת בית המשפט הוא פוגע בדמוקרטיה באופן אנוש בגלל 2 סיבות עיקריות:

1. **הפקעה מהעם בוחר את הזכות לקבוע את סדרי המדינה**, והעברתה לגוף מצומצם,

הנחשב "מורם מעם" – זוהי אינה דמוקרטיה. ובפרט – שכמובן לא במקרה – הגוף המצומצם

הזה הוא בעל צביון פוליטי כמעט אחיד! **זוהי דיקטטורה שיפוטית!**

2. **הניתוק בין סמכות לאחריות** הוא ברמה של **אסון לאומי**, המבטא יותר מכל את **האבסורד**

שבהעברת הסמכות המוסרית לידי מי שאינו אחראי לתוצאות של הכרעותיו! בעוד

שדווקא העם, הציבור, הנושא בתוצאות של הכרעות בג"ץ – לו אין זכות להתערב!

והדוגמאות רבות, כגון **מניעת חשיפת הצירים** ברצועת עזה, כפי שנדרשה על ידי מערכת הביטחון ונפסלים

על ידי בג"ץ, ועלתה בחייהם של טלי חטואל וכל חמשת בנותיה. כך גם **ביטול "נוהל שכן"** שגרם לסיכון

יתר של חייהם של חיילי צה"ל. דוגמה נוספת היא התערבות שופטי בג"ץ 3 פעמים בפרשת **המסתננים**,

כאשר לפי שיקול דעתם זכויות הפרט של מסתננים זרים הפולשים לארץ בניגוד לחוק, קודם לזכויות הפרט

של אזרחי מדינת ישראל בדרום תל אביב הסובלים סבל רב מהסתננות זו, וכן ההכרעה **להכניס את בל"ד**

לכנסת בניגוד לדעתה של ועדת הכנסת (של נבחרה הציבור) ועל ידי זה לאפשר ריגול נגד המדינה על ידי

אנשים הנהנים מחסיונות...

הדוגמאות עוד רבות. מה שברצוני לומר בסעיף זה הוא: **הרפורמה המשפטית אינה מכוונת נגד**

הדמוקרטיה. היא מכוונת לתקן מצב לא דמוקרטי שנוצר עקב המהפכה המשפטית של ברק. מודה –

אינני יכול להבין מדוע אנשים רציונאליים אינם מבינים אמת פשוטה זו!

אזכיר שיעקב מלץ ז"ל, שהיה **מבקר המדינה**, ולאחר מכן **שופט בבית דין העליון** – כאשר החל אהרון

ברק את המהפכה שלו, אמר בנאום הפרידה מביהמ"ש **שהדרך החדשה שברק מוביל תגרום לאבדן**

האמון של הציבור בביהמ"ש, והניסיון לאכוף על הכנסת את הכרעותיו של ביהמ"ש יגרום לכך שהכנסת תקום כנגד עוול זה ותילחם בביהמ"ש.

סיפור זה מפריך מכל וכל את הטענה כאילו הרפורמה המשפטית נולדה כדי להציל את נתניהו ממערכת המשפט, או כדי לאפשר את הכנסת אריה דרעי לממשלה. הביקורת כנגד בג"ץ בצורתו החדשה – הלא דמוקרטית – שיצרה המהפכה המשפטית (ביטוי שברק עצמו השתמש בו להסביר מעשיו), והמאבק לביצוע רפורמה משפטית החל לפני שנים רבות!

אלא שבפעם הראשונה העם החליט לתת רוב לאלו שהודיעו מראש לפני הבחירות על כוונתן לבצע רפורמה במערכת המשפט, כדי לתקן עוולות שנעשו על ידה – האם זהו קץ הדמוקרטיה? ואולי זוהי חזרה לדמוקרטיה הטובה שהייתה במדינת ישראל לפני שאהרון ברק בגאונותו הפך את הקערה על פיה???!!

ואני חוזר שוב לדברי הראשונים. ייתכן ויש שינויים בפרטי הרפורמה הראויים ונדרשים, הן מצד אמיתתם, והן מצד הצורך להגיע להסכמה רחבה ככל האפשר. אך הרפורמה עצמה נדרשת – למען הדמוקרטיה.

ד. איך מנהלים מחלוקת

אחת הרעות החולות נעוצה בדיבור שיש בו הכללה. תופעות שקיימות בשוליים מודבקות לציבור שלם – ללא כל הצדקה! מדברים במקשה אחת על "חרדים", על "מתנחלים", על שמאל או על ימין, מבלי להבין שיש גוונים שונים בכל מגזר.

ולכן אני חייב להדגיש שמכאן ואילך, כשאני מדבר על מחאת השמאל במאמר זה, אני יודע בוודאות שיש אנשים שמגדירים את עצמם כשמאל במובן הפוליטי, אך אינם מתנגדים לרפורמה המוצעת, ויש המתנגדים לרפורמה אך אינם מזדהים עם אופי המחאה ועם כל מה שנאמר בה, ויש המזדהים עם חלק מהאמירות במחאה אך לא עם כולן, וכיוצא בזה.

מכאן ואילך אני מתייחס רק למחאות מסוג מסויים, וכפי שאפרט.

פשוט וברור שאפשר, וזהי זכותו של כל אזרח להפגין ולבטא את מחאתו כנגד חוקים שאינו מסכים עמהם... אבל השאלה של אופי המחאה היא נושקת למקום שמאבד את הלגיטימיות שבו. ואני מבקש להתייחס מכאן ואילך למספר עניינים באופי המחאה שגורמים – לענ"ד – לחציית קווים אדומים, ולאבדן הלגיטימיות שלה!

1. כותב הרמב"ם – אפשר לחלוק ולהשיג ולבקר – אך בדרך ארץ ובידידות. אפשר לחלוק על הרפורמה המשפטית, אבל באופן ענייני ואינטליגנטי. אבל לצערנו יש אנשים שעסוקים בהפצת ארס של שנאה. סגנון של אלימות מילולית שיוצרת קרע בעם. על ידי הגזמות, שקרים והכללות הם יוצרים דמוניזציה של ציבור שלם, וכמובן של נבחריו ציבור שנבחרו בבחירות דמוקרטיות.

ואוסיף בכאב לב – לצערי הורגלנו בסגנון כזה על ידי חלק מאנשי התקשורת, ועל ידי חלק מהפוליטיקאים (ואולי השלמה עם מצב זה – היא "החטא הקדמון" שלנו). אך כאשר אני רואה שבין מובילי המחאה יש הרבה אנשים טובים ואיכותיים, אני שואל את עצמי – אנשים אלו, איך הם נותנים ידם לשיח של שנאה ושל אלימות מילולית שמפוררת את עם ישראל??? האנים רואים שהעמקת הקרע, והגברת השנאה הם הסכנה היותר גדולה? וכי אינם יודעים שאויבנו הגרועים ביותר מחככים ידיהם בהנאה, וממתינים לרגע שיוכלו לטרוף את כולנו? האם ירדנו לשפל המדרגה של אותה אשה במשפט שלמה שאמרה – "גם לי גם לא היה גזורו"!!

אינני חושש ממלחמת אחים. מלחמה צריכה 2 צדדים שמוכנים להילחם, ואין כאן שני צדדים שמוכנים לאחוז בנשק. סביר לומר שגם אלו המאיימים במלחמת אחים משתמשים בטרמינולוגיה זאת רק כדי לאיים ולהפחיד.
מה שכואב לי ומפליא אותי אלו אותם אנשים איכותיים וטובים שהייתי מצפה מהם להזדעזע מביטויים אלו ולצאת בחריפות נגדם – אינני שומע קולות כאלו!

2. איך ייתכן שאנשים רציניים ואינטליגנטים חושבים שהגיע קץ הדמוקרטיה? ניסיתי בתחילת דברי להסביר קצת את התופעה. אך עדיין מציקה לי השאלה – האמנם אין בין אנשי השמאל אנשים שמבינים שכל זה ברווז פוליטי?! ושוב – גם מי שחולק על פרטי הרפורמה, ורוצה לעצור אותה מסיבות ענייניות – אך יש תהום פעורה בין התנגדות פוליטית לפרטי הרפורמה לבין האמירה שהגיע קץ הדמוקרטיה, ובמדינת ישראל שאחרי הרפורמה יש דיקטטורה!
זה אבסורד!
 הייתי מצפה מאותם אנשים איכותיים שיתפסו מנהיגות וידרשו לשנות את סגנון המאבק. לצערי איני רואה אפילו מיעוט שמתנגד לסגנון שבו מדבר למשל יאיר לפיד.

3. הדבר המזעזע ביותר זו תופעת הסרבנות של אנשי המילואים!
ואסביר:

כאשר אדם מקבל פקודה בלתי מוסרית בעליל, פקודה שדגל שחור מתנוסס מעליה – הוא חייב לסרב פקודה. זה קרה בכפר קאסם, זה קרה בתקופת רבין כשהכו פלשתינאים באלות, ואיני זוכר מקרה נוסף במשך 75 שנות קיומו של צה"ל. כל הטייסים, ויוצאי היחידות המובחרות והטכנולוגיות לא קיבלו שום פקודה לבצע דבר לא מוסרי! אם יהיה דבר כזה – וסביר מאוד שלא יהיה – זו תהיה זכותם וחובתם לסרב. אך מה שקורה היום אינו סירוב לבצע פקודה בלתי מוסרית, כי אם ניצול התפקיד הצבאי כדי ליצור לחץ פוליטי לביטול הרפורמה!

שנים רבות הערצנו אנשים אלו, ראינו בהם מופת, ועל כן מאות מבוגרנו הגיעו לשרת ומשרתים ביחידות אלו. כל האמון הזה הולך ומתנפץ לנגד עיננו! **והיכן המפקדים הבכירים? האם אינם מבינים שיש פה "הפיכה צבאית", כלומר הצבא מנצל את כוחו, את ההכרח הקיומי בתפקודו – כדי לאיים על הכנסת לשנות את החלטותיה! והיכן הם אותם אנשים שחינכו אותנו במשך עשרות שנים להפריד בין הצבא והפוליטיקה? והאמנו בהם והלכנו אחריהם?** וברשותכם אני מוסיף:

במשך 35 שנים אני מחנך אלפי תלמידים לתת אמון מוחלט בשיקול דעתו של הדרג הביטחוני, להאמין ביושרם של מפקדיהם, וגם לפעמים כאשר נראה לנו ששיקול הדעת הוא מוטעה – אני מדגיש: **זה העם שלנו, זה הצבא שלנו, זו המדינה שלנו – איתה אנו הולכים באש ובמים, "יהיה מה שיהיה".**

אני חש שקיבלתי סטירת לחי מצלצלת. האמנם מפקדים אלו שחינכנו עצמנו ללכת אחריהם מתוך אמון מוחלט – האם הם באמת חושבים שהגיע קץ הדמוקרטיה? זוהי הערכת המציאות שלהם? או שהם משקרים במזיד לצורך פוליטי?! האם אינם מבינים שהם עצמם שותפים למהפכה צבאית שמפוררת את צה"ל? **אין לי תשובה – אני המום מהתופעה!** איך אומר לצעירים, לדורות הבאים של חיילים וקצינים, שיסמכו על מפקדיהם מפני ששיקוליהם עניינים, או אובייקטיביים ואחראים, וכי רק היושר וטובת עם ישראל עומדת לנגד עיני המפקד? בשעת הגירוש מגוש קטיף, למרות העוולות שנעשו בו, למרות שבית המשפט העליון לא התערב כאשר הייתה פגיעה קשה בזכויות מיעוט של המתגוררים – גם כאשר ביקשנו המתנה, לעצור את התהליך עד שימצא פתרון מגורים הולם ל-8,000 איש, ואיש לא הקשיב לנו – גם אז יצאתי בתקיפות נגד כל גילוי של סירוב פקודה, ומתוך מאות רבות של בוגרי "בני דוד", חיילים וקצינים, כולל יחידות מובחרות – **לא היה אחד שסירב!** כל קציני צה"ל הבכירים דיברו באותה תקופה על לכידות ועל אחריות, ועל החובה לא לפורר את הצבא.

לאן נעלמה הרוח הזאת?

במיוחד מדהים אותי ומזעזעת אותי העובדה שבין מובילי המחאה יש אנשים שהיו רמטכ"לים וראשי מערכת הביטחון. עשרות שנים הם הסבירו לנו שצריך להפריד בין צבא לפוליטיקה. האמנם כל הערכים והעקרונות שלהם נעלמו ברגע שהשתחררו מצה"ל ונכנסו לשדה הפוליטי? קשה לי להבין תופעה זו!

מאנשים כאלו איני מסתפק בגילוי דעת נגד תופעת הסרבנות, כי אם בלקיחת ההגה וההובלה בכיוון הנכון. והנה מפקדים רבים שסמכו עליהם, מגמגמים, או מסתפקים במחאה פורמלית ואינם "לוקחים פיקוד". אתמהה!!

אנא עצרו! עצרו את רכבת החורבן הדוהרת קדימה! **קחו אחריות על מה שקורה. צה"ל היא במשך עשרות שנים מופת ללכידות, לשיקול דעת אחראי, לפינת חמד בתוך החברה**

בישראל, להוכחה שאפשר לאהוב, להיות בעלי אחריות הדדית, ולהילחם כתף אל כתף למען העם והארץ. שמרו על צה"ל, אין למדינת ישראל קיום בלעדיו!
מפקדיו לשעבר – לפני כולם – צריכים לקחת אחריות על המצב, ולאזן את הדברים שמתרחשים כיום! וברור שגם כאשר הגל העכור הזה יעבור, נזדקק לשנים רבות כדי להחזיר את האמון והכבוד לקצונה הבכירה בצה"ל!

ובמה אסיים?

- אין לי בשורות ולא פתרון מעשי. אמנם וודאי הוא ש"לא ייטוש ד' עמו ונחלתו לא יעזוב"**
ובסוף יהיה טוב, ויש לנו הוכחות מהנביאים ומחז"ל שגלות שלישית לא תהיה! אבל השאלה היא מהי דרך החתחתים שעדיין עלינו לעבור, ומהי מנת הייסורים שעמנו יסבול בגלל הקרע הנוכחי – זאת אני יודע לומר!
אבל אחזור על עקרונות היסוד:
- א. להרבות באהבה ובאמונה, להאמין בטוב הגנוז בכל אחד מהאחים שלנו, ולדעת שזה העיקר ולא מה שמתגלה בחוץ!**
- ב. איננו מוותרים על האמת. האמת היא יסוד חינו, אנחנו לא נכנעים לאיומים, נשארים נאמנים לאמת אשר לפי הבנתנו היא – ורק היא – יכולה לקדם את מדינת ישראל ואת עמנו האהוב.**
- ג. נקשיב טוב טוב, ביושר, בחכמה, ובאומץ לב לדברי מתנגדנו. גם כדי שנדע להבחין בטעויות שלנו – אם ישנן כאלה – וגם כדי שננסה למצוא שביל שיפילס דרך למנוע את הקרע, אפילו אם לא יגיעו הדברים להסכמה רחבה, אך לפחות יבלמו את הכעס והשנאה.**
- ד. ואחרי הכל – מדינת ישראל היא ראשית צמיחת גאולתנו, ועם ישראל – כולו – הוא העם אשר ד' בחר בו – ועל כן אנו ממשיכים להיות נאמנים ומסורים למדינה, לצבא ולעמנו האהוב!**